

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felvétel.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó leltelajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre . 12 korona. — Félévre . . 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként . 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként . . . . . 50 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 80 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A tanítók ügye.

Most, amikor minden készpénzfizetésből élő köztisztviselő beletáradt a négy esztendő nélküli ösztöndíjakba, amelyeket a háborús élet bőségesen zudított rájuk: nem csodálkozhatunk rajta, ha a magyar kultúra napszámái és mostoha gyermekei: a néptanítók is megmozdultak és országos gyűlést tartottak, ahol panaszukat ország-világ előtt előadták.

Más napszámok könnyebben segít magán, ha nehéz a megélhetés. Egyszerűen máról holnapra felemeli a munkabért és ha a pénz nem elég, élelmet s más természetbeni járandóságot is kiköthet magának és megadják neki, mert végre is a gazda nem győzi maga kapálni, aratni a földjét s amivel több kerül a termés, azt behozhatja eladásakor a maximális árak daczára, mert akinek nincs mit enni, nem várhat éhen addig, míg hivatalos úton szereznek neki ennivalót.

A tanító, a nemzeti kultúra napszámosa, nincsen ilyen szerencsés helyzetben. Az ő munkája nem látszik meg egyik nap, egy-két hét alatt s annak hiányával nem gyakorolhat pressziót az éhenhaló emberi társadalom gyomrára. De éppen azért a művelt, méltányos társadalomnak kötelessége, hogy gondoskodik a nemzeti kultúra szenvedő napszámosairól.

A tanító, különösen a városban élő, még békeidőben sem volt valami irigylésre méltó helyzetben, különösen akkor tűnik ez ki, ha helyzetét más művelt államok tanítóival összehasonlítjuk. Látni fogjuk ekkor, hogy máshol jobban megbecsülik az iskolamestereket, a nemzeti kulturák egyszerű munkásait.

A tanítótól sokat vár a társadalom. Ő végzi a legnehezebb szellemi munkát: a tudás elemeinek beöntését a teljesen iskolázatlan apró emberek agyába, hogy azután azok részt vehessenek a mai társadalom és állam szellemi fejlődésében. Szép és nehéz munka; aki végzi, igazán megérdemli, hogy levegyenek minden más gondot a vállairól.

De a tanítónak marad elég gondja, hogy családját szűkös fizetéséből élelmezze, ruházza, gyermekeit taníttathassa. S ha valakinek nem elég a fizetése a megélhetésre, elsősorban a néptanító az,

mert neki legkevesebbet juttatott az állam és a társadalom.

A tanító pedig kiveszi a részét derekasan más dolgokból is. Sokszor ő a község népének tanácsadója, sok meg nem fizetett munkát végez ő csupa jóakarattal másoknak, részt vesz a társadalmi mozgalmakban, amelyek néha költségesek, katonáskodik, mint maga a föld népe és igen sok tanító vérént ontotta a

hazáért, sok kitüntette magát a harcstéren is.

Becsüljük meg a tanítót, a nemzeti kultúra szerény napszámát és érezzünk együtt vele, amikor azt mondja: sokat dolgoztam lelkesedéssel, idealizmussal, de ennyiből igazán nem lehet megélni a mai háborús életben. Vegyék le a sok anyagi gondot vállaimról!

A VIII. hadikölcsön gömöri akciója.

A régi lelkesedéssel és lendülettel indul meg vármegyénkben a nyolcadik hadikölcsön akciója s nem lehet kétség aziránt, hogy a nyomában járó siker méltó lesz a vármegye megszerzett jóhírnevéhez.

A megye alispánja lelkes és tartalmas felhívás útján igyekszik a sikert előmunkálni s ezen felhívást egész terjedelmében itt adjuk:

„A végső győzelembe vetett rendületlen bizalommal már negyedik esztendeje állunk fegyverben hű szövetségeseinkkel s küzdünk csodálatraméltó vitézséggel, kitartással ellenségeink ellen, hogy békére kényszeríthessük őket. Már negyedik esztendeje dúl e küzdelem, mely idő alatt azonban lelkünkben egy pillanatra sem ingott meg a hit, hogy hazánk hősielkü fiainak csodálatraméltó vitézsége, hazaszeretete, szívóssága és kitartása, valamint hű szövetségeseink egyesített ereje megszerzik fegyvereinknek a végleges diadalt, mely egy szebb jövőt jelent nemzetünknek.

De nemcsak hős fiaink vérént, életét kell áldoznunk a haza oltárára, hanem vagyónkat is. Meg kell az országnak nemzetünknek adnia mindent, meg kell hoznia minden áldozatot, mit a háboru oly sok anyagi áldozatot követelő szükségletei megkívánnak. Meg kell hoznunk hazaszeretetünkhöz, hazafiúi szeretetünkhöz méltón a legmesszebbmenő áldozatokat is, mikor e haza sorsa, nemzetünk léte, jövője forog kockán.

A hadviseléssel járó rendkívüli kiadások szükségessé tették, hogy az állam ismét polgárainak áldozatkészségéhez forduljon és újabb hadikölcsön kibocsátása útján szerezze meg a háboru folytatása és a diadalmas béke kikényszerítéséhez elkerülhetetlenül szükséges anyagi eszközöket.

Az eddig kibocsátott hadikölcsönök örvedetes eredményéből joggal reméljük és várhatjuk, hogy a VIII. hadikölcsön sikere az eddigieket bizony tulszárnyalja s erős reményem

van arra nézve, hogy Gömör-Kishontvármegye hazafias közönsége híven történelmi multjához, híven e nehéz háborús viszonyok közt eddig tanusított magatartásához, örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy hazafiúi kötelezettségét igazi magyaros áldozatkészséggel le-
roja.

A vármegye közönségét a VIII. hadikölcsön jegyzésekről ez uton is tájékoztatni óhajtván, kiemelni kívánom, hogy a pénzügyminiszter ur a kölcsönre vonatkozó hivatalos aláírási felhívásban az aláírási határidőt, miként eddig is 1 hónapban állapítja meg. Ezuttal kizárólag 5 $\frac{1}{2}$ % os járadékkölcsön fog kibocsátásra kerülni, mely a pénzügyminisztérium részéről 1925 előtt nem lesz visszafizetésre felmondható, ezt megelőzőleg tehát a kötvények nem lesznek alacsonyabb kamatozási kötvényekre konvertálhatók.

Az Osztrák-Magyar Bank és a m. kir. hadikölcsönpenztár a most kibocsátásra kerülő kölcsönöknél a korábbinál messzebbmenő kedvezményeket fognak nyújtani a jegyző felek részére. A kormány lehetővé fogja tenni, hogy a fokozatos leszerelés alkalmával a polgári közönség használatára bocsájtandó mindennemű cikkek, szerelvények, használati eszközök stb. ára a hadikölcsönt jegyző felek részéről hadikölcsön-kötvénnyel egyenlíthessék ki, sőt különös kedvezményül az igénylők közül azok fognak elsőbbségben részesíttetni, akik a fizetést az általuk jegyzett hadikölcsön-kötvények útján óhajtták teljesíteni.

Az önkormányzati közegek tájékoztatásul szolgáljon még azon megjegyzésem, hogy a hadikölcsön jegyzések tárgyában hozandó határozatok törvényhatósági jóváhagyásánál ez idő rövidsége miatt be nem tartható törvényes alakosságok mellőzése akadályul szolgálni nem fog.
Rimaszombat, 1918. évi június 18.

Dr. Fonet Gyula,
alispán.

Konzervgyári közgyűlés.

A rimaszombati Konzervgyár részvénytársaság f. hó 18 án élénk érdeklődés mellett tartotta évi rendes közgyűlését.

16 év előtt szerény keretek között, kevés rokonszenv kíséretében, kezdte meg pályafutását a régi Zöldfa vendéglőben ez a vállalat, mely zsenge korát nehéz küzdelmek, kedvetlenség és részvétlenség, egymásután jelentkező kalamitások és ezekből folyó sikertelenség és nagy anyagi veszteség jegyében uszta meg. A szerencsés véletlen ide hozta *Sichert* Károly igazgatót a vállalat élére, ki páratlan szorgalommal, kiváló szaktudással és kereskedelmi ráteremtéssel révbe vitte a már már süllyedő hajót s az ő és *Fényes* Sándor takarékpénztári vezérigazgató buzgó fáradozásai a háborus conjunkturák s általában az ügyes vezetés mellett való rohamos erősödés és gyarapodás a vállalatot az ország egyik legtekintélyesebb vállalatának: a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kebelében megalakult Magyar Élelmiszer szállító részvénytársaságnak érdeklőrébe vezették, mely szerencsés üzleti műveletnek jelentős anyagi és erkölcsi eredményei hamarosan mutatkozni kezdtek, s ma már áldásos és a közre is hasznos sikerekről beszélhetünk.

Rimaszombat város fejlesztése szempontjából is nagyfontosságú az, hogy a város végén eddig falusias egyszerűségben — a modern követelményeknek épen nem megfelelő — szűk gyárhelyiség eltűnt a föld színéről s a Sodoma-tó és Rima folyó közötti egész hatalmas terület a Széchenyi kert és Nagyhid utca között a lakóházakkal együtt a részvénytársaság tulajdonába ment át s a gyártelep nagy koncepciójú, modern, új épületekkel fog 1—2 hónap alatt büszkélkedni, messzire és hangosan hirdetve azt, hogy az igazán parányból milyen nagyarányú, milyen gyönyörű ipari és kereskedelmi vállalat fejlődött az ügyesen, odaadó buzgósággal, megfelelő tudással és szerencsés körülmények közt történt vezetés mellett.

A gyártelepen napi 3 és fél waggon nyersanyag feldolgozására egy impozáns új aszaló, mellette egy új egyemeletes, óriási pinczével ellátott tágas raktárépület épült, a földszintes cukorkaglyár emeletessé építettett, új öltöző, ebédlőhelyiség van a munkásoknak, egy 12 waggon felkész áru elraktározására szolgáló medence ház épült eddig, most építés alatt van egy 100 waggon felkész termék elhelyezésére alkalmas medence épület, egy második raktár épület — a régi áliás helyén — utcai homlokzattal, új főzőhelyiség vasbeton mennyezettel, megfelelő frontot kap az igazgatósági épület, a környező lakóházak rendbehozattak, új színek készülnek s már folyik a gyártelep udvarára vezető vasúti iparvágány földmunkálata s az egész telep külön villanyvilágításra lesz berendezve. Gyönyörű perspektíva! Rimaszombat város büszkélkedni fog rövid idő alatt ezen nagyszabású gyárvállalattal, melynek termékeit ma már Törökországban is, különösen Konstantinápolyban, Bulgáriában, Ausztriában és Galicziában épen úgy fogyasztják, mint más világhírű termékeket s egyes produktumára azt mondják, hogy Európában alig találni párját jó minőség tekintetében.

A vállalat — megfelelő nagy arányokban — részt vesz az állami és városi közterhek viselésében, sok munkást foglalkoztat, jótékonytárgyakat gyakorol, szívesen és egykor lekicsinyelt gyár már ma is büszkesége városunknak és hatalmas tényezője az iparnak és kereskedelemnek. — A vezetőséget és különösen *Sichert* Károly keresk. tanácsos, vezérigazgatót méltán tölthette el a büszke öntudat és megelégedés érzete, mikor a közgyűlésen és az utána megtartott szemlén és a társas vacsorán a legszebb elismerő és dicsőítő nyilatkozatok hangzottak el az illetékes és a tárgyilagossá bírálatra hivatott országon ismert előkelő szakértők részéről

* * *

Az évi rendes közgyűlés 18 án délután 6 órakor tartott meg dr. *Kovács* László elnöklésével a Takarékpénztár nagytermében. Az elnök meleg üdvözlő szavakkal nyitotta meg a gyűlést, melyen többek közt *Stern* Samu udv. tan., az Élelmiszer szállító r. t. vezérigazgatója, *Hollós* Ödön, a Pesti Magyar Kereskedelmi

Bank magyarországi iparvállalatának központi igazgatója, *Pusch* Konrád, az Élelmiszer szállító r. t. műszaki igazgatója, *Balla* Géza, a Kassai Jelzálogbank r. t. vezérigazgatója is részt vett. Az elnök megállapította, hogy 37 részvényes 14830 részvény képviselőben van jelen s a gyűlés szabályszerűen hivatott össze, a jegyzőkönyv vezetésére *Sichert* Károly vezérigazgatót kérte fel, ki felolvasta a mérleget, zárszámadást és az igazgatósági jelentést, *Perecz* Samu felügyelőbizottsági elnök pedig a bizottság jelentését olvasta fel. — A vagyonmérleg 1918. március 31 én 5201233 kor. 09 fillért tüntet fel, melyben 1 millió részvénytőke mellett 1 millió 20000 korona tartalékalap szerepel. — A múlt évről áthozott összeggel a felosztandó nyereség 448159 kor. 96 fillér, melyből részvényenként 7 kor. 50 fillér, vagyis 150000 korona, a tartalékalapra 130000 korona, nyugdíjalapra 20000 korona, munkásalapra 25000 korona, jó tényleg 5000 korona fordítatik, a dotációk után felmaradó 51759 kor. 96 fill. az új számlára vitetik át.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő bizottság javaslatait elfogadta, mérleget, zárszámadást jóváhagyta, mire a választások történtek meg. Az igazgatóságból kilépő *Baksay* József, dr. *Baksay* Dezső, dr. *Szabó* Károly és *Szabó* Elemér újra beválasztottak, az elhunyt *Marikowsky* Géza helyébe egy évre *Sichert* Károly vezérigazgató választottat be az igazgatóságba, új igazgatósági tagok lettek 3 évre *Rothkugel* Arnold és *Csillag* István eddigi felügyelőbizottsági tag. — A felügyelőbizottság tagjaivá újra választottak: *Perecz* Samu, *Tóth* Béla, *Eperjessy* József, *Deutsch* Endre, s a megüresedett helyre *Bacher* Adolf választottat.

A gyűlés végén *Hollós* Ödön igazgató lendületes, szép beszédben méltatta a gyár fejlődését, a kitűnő vezetést s az elért szép eredményt, mely a legszebb reményekre jogosít.

A közgyűlés után az igazgatóság és felügyelő bizottság tartott alakuló ülést. Az előbbi a végrehajtó bizottságot megalakította s tagjaul kiküldetett: *Stern* Samu udv. tan., *Leicht* Zsigmond, *Pusch* Konrád, dr. *Baksay* Dezső és *Fényes* Sándor. — A közvetlen gyári felügyelettel továbbra is megbízták: dr. *Szabó* Károly igazgatót és *Perecz* Samu f. u. biz. elnököt.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság a gyártelep alapos megismerése után a Széchenyi-kertben társasvacsorán vett részt, melyen dr. *Baksay* Dezső, *Lukács* Géza, *Stern* Samu, *Hollós* Ödön, *Fényes* Sándor és *Sichert* Károly mondtak nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőt s utóbbi kettő, de különösen *Sichert* vezérigazgató jól megérdemelt meleg és lelkes ováció központja volt.

Hírek a gömöri közlelmezés és közellátás világából.

A befőzési cukorigények mérséklése. A befőzési cukor szétosztásáról szóló alispáni rendelkezés szerint mindazok, akik alacsonyabb fokú hatóságok által kiutalt befőzési cukorkormentességénél többet igényelnek, az alispáni hivatal közlelmezési ügyosztályától kérhetik a szükséges mennyiséget. Ezen intézkedés nyomán oly hatalmas tömegben és oly tulzott igényeket tartalmazó kérvények érkeznek a jelzett ügyosztályhoz, hogy illetékes helyről vett felkérés nyomán figyelmeztetjük a közönséget, hogy a bejelentett igények csak igen mérsékeltten lesznek kielégíthetők.

A „Hangya“ tagok befőzési cukorkorja. A befőzési cukorrendelet kiegészítéséül közli az alispán, hogy a „Hangya“ kötelekbe tartozó egyének befőzési cukorkor szükséglete a hatóságok rendelkezésére adott mennyiségből elégitendő ki.

A rekvirált burgonya a vármegyében. Az alispán előterjesztésére megengedte a közlelmezési miniszter, hogy a megye területén lévő rekvirált és eddig el nem szállított burgonya a megye szükségletére felhasználásuk.

Adóelengedés a fagykárókért. Az elmúlt napokban vármegyénkben fagykáró voltak. Az 1909. évi 11. t. cz. rendelkezései alapján fagykár esetén a pénzügyigazgatóságoknak adóelengedéshez van joga, épen ezért ajánlatos, hogy mindazok a gazdák, akiket fagykár ért, ezt a legsürgősebben jelentésük be az illetékes pénzügyigazgatóságnál, hogy az megtegye a szükséges intézkedéseket.

A vármegye gyomra számokban. Érdekes kimutatást adhatunk arról, hogy a hatósági cikkek szétosztását végző Gömörmegyei Áruforgalmi r. t. az elmúlt eszaka üzletében tehát 1917. évi májustól december végéig mily mennyiségű élelmiszereket hozott forgalomba:

	Érkezett kgr.	Leszállított kgr.
Liszt	1527770	1523564
Cukor	924571 ⁵	719260
Hadiszáppan	29953	22369 ⁵
Fűszerárak	8900	7826
Nyerskáv	1730	1730
Aszalt szilva	10900	10900
Petróleum	59935	59935
Sajt	1400	1400
Vaj	1500	1500
Margarin	5000	4792
Só	101200	85900
Árpagyöngy	4930	4930
Szalonna	7000	6760
Pohánka	10000	10000
Bab	12000	12000
Küleskása	15800	15800
Rizs	1946	1946
Kovácsszén	19130	—
Hadikáv	12000	11555
Zsir	2486	2486
Pótkáv	4000	2811
Talpbőr	2907	2
Malátakáv	2840	2528
	2767898 ⁵	2509994 ⁵
Hering hordó	140	78
Citrom láda	65	65
Szardínia doboz	3500	1400

Gazdasági szesz kiutalása. Az alispán rendelkezésére adott 48700 hektoliter fok finomított szesz ez idén is a *Kékosi* Lajos féle berzetei szeszraktárból utaltatott ki, amelynek árát a szeszelosztó bizottság literenkint 21 koronában állapította meg. Noha a kiutalás ez évben késedelmesen érkezett meg és noha a sok időt igénylő szétosztáson az alispáni hivatalban lázas munka folyik, a kiutalásról e héten még mindenki az értesítést kézhez veszi, úgy hogy az aratás kezdetén a szesz már rendelkezésre fog állani.

A kis existenciák új élelmiszerjegyei. *Wandischgrätz* Lajos herceg közlelmezési miniszter körrendeletet intézett a megyéhez, amely a szegényebb néposztály élelmiszereivel való ellátását rendezi. A miniszter rendelete kiemeli, hogy a szegényebb néposztály és a csekély jövedelemre utalt kis existenciák szociális védelme érdekében szükséges, hogy ama városokban, ahol az élelmiszerek elosztása jegyrendszer alapján történik, elsősorban a badi-segélyesek, a vagyontalan rokkantak, a kistisztviselők és általában mindazok részére, akiknek évi jövedelme a 4000 koronát meg nem haladja, az általános élelmiszerjegyekről megkülönböztethető, más színű élelmiszerjegyek bocsátásának ki. A hatósági rendelkezés alá tartozó élelmiszerek szétosztásakor elsősorban a csekély jövedelemmel bíró egyének részére kiadott jegyek váltandók be és különösen oly esetben, amikor a rendelkezésre álló előrendű szükségletet képező élelmiszerek mennyisége kevesebb, mint amennyi az összes ellátandók részére szükséges volna. Elrendeli továbbá a miniszter, hogy mindezen tömegfogyasztás tárgyát képező élelmiszerekben, amelyekre a szerényebb jövedelemmel bírók különösen rá vannak utalva, mint például burgonya, hüvelyesek, tengeri, dara stb. a szociális védelemre rászoruló kevésbé tehetősek adagja magasabban állapíttassék meg. Egyes cikkek vonatkozásán az élelmiszerek kiutalása alkalmával maga a miniszter fogja az eltérő adagolást megállapítani.

Hatósági zöldségelárusítás. Dr. *Kovács* László polgármester tudomására hozza a város közönségének, hogy a lakosságnak főzélékkel és zöldséggel való ellátása céljából nagymennyiségű ilyen terményeket rendelt. Első szállítmány gyanánt a *zöldborsó* megérkezett és az különként maximális áron 2 koronáért a hatósági üzletben árusíttatja. Hogy a város lakossága továbbra is zavartalanul ellátható legyen, a polgármester figyelmébe ajánlja a közönségnek, hogy ez csak úgy fog megtörténhetni, ha romlásnak könnyen kitett árukat mielőbb megvásárolják, mert különben a maximális árakra való tekintettel a megkezdett ellátást nem folytathatja.

Marónátron forgalombahozatal. Az alispán több vármegyébéli kereskedő útján szappanfőzéshez alkalmas marónátron hozat forgalomba s ez a szappanjegyek bevónása ellenében lesz kiszolgált. Az 50 gr.-os szappanjegyekre 500 gr., a 250 gr.-os jegyekre 1000 gr., a 375 gr.-os jegyekre 1500 gr. marónátron adnak. Egy kilo marónátron ára 1 kor. 24 fillér.

A zöldségfélék és gyümölcsök legmagasabb ára junius második felében. A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intéző-Bizottság junius második felére újból szabályozta a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakat úgy a termelőnél, mint a nagykereskedőnél és a fogyasztói forgalomban. A fogyasztókra vonatkozólag az Intéző-bizottság a maximális árakat a következőleg szabta meg: (az árak kilónként és fillérben értendők.) Kelkáposzta 126, fodoros kel (új ezikk) 116, kalaráb (levéllel) suly szerint 126, sárgarépa (1 kötegben 10 darab) 1 köteg 34, petrezselyem és pasztinák (1 kötegben 10 darab) 1 köteg 30, zöldhagyma (felényire vágott szárral) suly szerint 126, zöld fokhagyma (felényire vágott szárral, új ezikk) suly szerint 300, 1 darab 14 fillér, hónaposretek (1 kötegben 10 darab) 1 köteg 24, jánosnap barnaretek (1 kötegben 5 darab) 1 köteg 30, nagy barna nyári és tekete retek, nagysag szerint 1 darab 14—20, fejessaláta 1 fej 16, kőtűző és fodoros (czukor) saláta (új ezikk), suly szerint 100, torna 250, laboda 80, sóska 80, spárga: a) I. rendű 360, b) levelesspárga 200, zöldborsó: a) hüvelyes 200, b) hüvelynélküli szemes zöldborsó 400, 1 liter 240, zöldbab (vajhab, viaszbab) 300, főzötök 150, ugorika 150, cseresznye: a) lágy 250, cseresznye (új ezikk): b) ropogós és befőzői való nagyszemű 360, meggy: a) kishemű közönséges 250, meggy (új ezikk): b) nagyszemű (üveg, spanyol stb.) 380, kajszinbarack (sárgabarack) I. rendű 290, II. rendű 210, köszméte (egres) 180, szamóca (földi eper): a) erdei 320, szamóca (új ezikk) b) kerti 360, ribizke (új ezikk) 290, dió (zárk nélküli): a) vidéken 520, b) Budapesten 550, dióbél (tisztasuly) 1770 fillér.

A zöldség-, főzelék- és gyümölcsszállítási igazolványok. A közlekedési miniszter elrendelte, hogy ezer kilogrammon aluli mennyiségben a taxatív felsorolt cikkekkel belföldre szabadon lehet szállítani, ezer kilogrammon felüli mennyiségnek belföldre való szállításánál a közigazgatási hatóságok, az Ausztriába vagy vámkülföldre való szállításhoz a Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsközpont adja meg a szállítási engedélyt. Illetéket csakis a külföldi szállítás után kell fizetni, ami az érték négy százalékát teszi ki.

A szalastakarmány új ára. A földmiv. min. a gazdák és a hadsereg takarmányellátását új alapokra fektette. Az erre vonatkozó rendelet szerint az állattartók szeptember végéig terjedő szalastakarmány szükségletüket közvetlenül a termelőktől szabad vásárlás útján beszerezhetik, minden állatra hónaponta három métermázsát számíthatnak. Az árakat a miniszter métermázsánként a következőképpen állapította meg: anyaszóna, sarjú a mesterséges takarmány laza állapotban 30, préselve 36, tavaszi szalma lazán 18, préselve 24, őszi szalma 12, préselve 18, zsupszalma 20, t-ngerri fosztás, cizirokszáll 14 és nád 14 korona métermázsánként.

A közös szerződés szükséges területek igénybevétele. A kormány elrendelte, hogy ott, ahol közös szérű céljaira közterület nincs, gazdasági munkára alkalmatlan vagy művelés alatt álló területet kell elsősorban a közös szérű idején magánosoktól igénybe venni.

A gazdasági munkások dohánya. Közélszövben megkezdte a vármegyei gazdasági egyesület a munkások részére kiutalva levő 10 000 csomag pipadohány szétosztását. Az egyesület igazgatóválasztmányának határozata szerint ezen dohányban csakis a cseléd-k, a cselédként alkalmazott hadifoglyok és az arató munkások részesülnek. Az állandó cselédek és foglyok 10 csomagot, az aratómunkások 5 csomagot kapnak. A cselédek, foglyok és munkások számát a községi előjárósággal igazolniai kell. A dohány a gazdasági egyesületnél vehető át.

Uj marharekvirálás. Mint már jeleztük, a földművelésügyi miniszter vármegyénkre a hadsereg huseállításának biztosítására újabb 840 drb vágómarha beszoigáltatását rendelte el. Ezen rendelkezés ellen alispánunk távirati felterjesztéssel élt, amely felterjesztésre a választ megörkezvén, a kivetett vágómarha azonnali beszoigáltatása elrendeltetett. Ennek következtében alispánunk a szükséges rendelkezéseket már kiadta és — mint értesülünk — az egyes járások, illetve városok június 1—15. között a következő számu vágómarhát szolgáltatják be:

Feledi járás 180 drb.	Garamvölgyi járás 82 drb.
Nagyőrcei " 56 "	Putnoki " 62 "
Ratkói " 31 "	Rimaszombati " 146 "
Rozsnyói " 160 "	Tornaljai " 96 "
Dobsina város 12 "	Jolsva város " 3 "
Nagyőrce " 5 "	K-szombat " 4 "
Rozsnyó " 3 drb.	

A kivetés a folyó évi állatösszeírásnál talált összes szarvasmarhának kb. 12%-át teszi ki. Az átvételi árak ezentul csakis suly szerint vannak megállapítva és pedig: ökor és bika után 300 kg-ig 470 40 K, 301—350 kg-ig 519 40 K, 351—400 kg-ig 568 40 K, 401—450 kg-ig 607 60 K, 451—500 kg-ig 646 80 K, 501 kg-tól 686 korona, tehén után 300 kg-ig 450 80 K, 301—350 kg-ig 499 80 K, 351—400 kg-ig 548 80 K, 401—450 kg-ig 588 K, 450—500 kg-ig 627 20 K, 501 kg-tól 666 40 kor. nettó 100 kilónként, ezen árakból semmi czimen levonásnak nincs helye.

A fagykárók. A junius elején jelentkezett fagyok — mint értesülünk — különösen a tornaljai és a putnoki járásban okozott igen nagy károkat, a feledi járásban a kár kisebb. A fagyot a kapásnövények valószínűleg kiheverik, a bab azonban teljesen elpusztult, a buzában tetemes kár van, a rozsban kevesebb a kár, az árpában elég észrevehető. Az elfagyott kalászosoknak zöldsztakarmányképen való felhasználását kivételes esetekben megengedik a főszolgabírák.

A királyi pár a Magyar Országos Biztosító Intézetnél kötött hadikölcsön-biztosítást.

Miért a legelőnyösebb ennél az intézetnél jegyezni?

Irtunk már róla, hogy a VIII-ik hadikölcsön alkalmából figyelemre méltó akciót indított a m. kir. honv. minisztérium Hadsegélyző Hivatalának ellenőrzése alatt lévő Magyar Országos Biztosító Intézet r. t. Az intézet hadikölcsön biztosításra nyit olyan alkalmat, mely lehetővé teszi a jegyzést azoknak is, akiknek nem áll tőke rendelkezésükre. A legkényelmesebb módon, szinte észrevétlenül fizetjük be apró részletekben a biztosított összeget, mely szután mint tekintélyes tőke áll rendelkezésére a biztosítottak, vagy családjának, örökösöknek.

Az intézet kettős hazafias célú szolgál a hadikölcsön biztosítással. Az egyik a propaganda, amit a jegyzés érdekében kifejt, a másik pedig az a hatalmas támogatás, melyben a leghazafiasabb, legnemesebb célú, az elesett hősök özvegyei és árvái javára szolgáló alapot gyarapítja. Az intézet ugyanis a nála jegyzett hadikölcsön biztosítások után a hősök özvegyei és árvái javára fizet a honvédelmi minisztérium Országos Hadsegélyző Hivatalának, mely éppen ezért erkölcsi támogatásában részesíti.

Kell e nagyobb és szebb ajánlása ennek a magyar intézetnek, mint az a tény, hogy Károly király és Zita királyné ott kötötték hadikölcsön biztosítást, amiről művészi kivitelű okirat tanuskodik, amelynek másolata a hadikölcsönirodában a városházán látható.

De nem csupán a közérdekeknek, a hazafias jótékonyságnak válik hasznára az intézet akciója, hanem a magánfélre, aki biztosítást is köt, a legelőnyösebb. Erről tanuskodnak ezek a számok.

1000 korona hadikölcsön biztosítás után fizet a fél.

10 évre egyszeri fizetéssel 850 K, évente fizetve 78.50 K,

12 évre egyszeri fizetéssel 620 K, évente fizetve 63.50 K,

14 évre egyszeri fizetéssel 570 K, évente fizetve 53.50 K,

15 évre egyszeri fizetéssel 550 K, évente fizetve 49.50 K,

18 évre egyszeri fizetéssel 520 K, évente fizetve 41 K,

20 évre egyszeri fizetéssel 500 K, évente fizetve 35.80 K.

Az pedig külön előnye még ezenkívül az intézetnél kötött hadikölcsön biztosításnak, hogy minden biztosító intézetnél a kötvénynek csupán a 3-ik, de legtöbb esetben a 4-ik évben van visszavásárlási, vagy kölcsönképességi értéke, a Magyar Országos Biztosító Intézet kötvényeinél ellenben egy évi díj befizetése után is már beáll a visszavásárlási lehetőség.

A kötvény azonnali hatályú bir, kiterjed háborús veszély, párbaj és öngyilkosság esetére minden külön díj nélkül.

Találkozás.

Felkértenek azon növendékek, akik 1913. évben a rimaszombati polgári leányiskolát végezték, jelenjenek meg junius 30 án délelőtt fél 11 órakor az iskolában.

Cziner Márta és Tóth Sári.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Putnoky Mórész főispán pénteken Rimaszombatba érkezett.

Spányik Kornél festőművész és neje hétfőn az alispán vendége volt, kedden Lukács Géza nyug. főispánnal együtt Hanvay Zoltánt látogatták meg Hanván.

Cseh István kir. törvényszéki elnök folyó hó 29 én Rozsnyóra, dr. Mészáros István kir. fő-

ügyészhelyettes pedig Nagyőrceire utazott hivatalvizsgálat céljából. — Lehotsky Márton kir. ügyész folyó hó 22 én kezdte meg hatheti szabadságát. Dr. Fuchs Izso vármegyei közokrházi osztályvezető orvos, városi tisztviselő helyettes folyó hó 19 én 4 heti szabadságra utazott. — Dr. Lusztig Sándor népfőlkelő főorvos folyó hó 19 én rövid szabadságra jött haza. — Dr. Rieger Árpád katonai főorvos Komáromból a 80-ik gyalogezredhez Bakostörékre helyeztetett át.

Katonai kitüntetések. Legfelsőbb dicserő elismerésben részesült a kardok adományozásával Lantos Ödön 16. népf. parancsnokságbeli hadnagy.

Első oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntetett ki az ellenség előtt elesett Hedvigi György 16. népf. parancsnokságbeli népfelkelő.

2. oszt. ezüst vitézségi érmet kaptak: Kosztynivár Miklós 16. népf. parancsnokságbeli népfelkelő és Gyuricska János tart. őrvezető.

Katonai előléptetések. A 16-ik honvéd gyalogezrednél százados lett Trautwein Ottó főhadnagy. — Főhadnagyká lettek: Paudly Zoltán, Szemida Gusztáv, Kertész Géza, Trojanovits Aladár, Kovács Dániel, Kackovics János, Kárpáti József, Fábry Eda, Rostár János, Cservenák Károly, Brezina Gyula hadnagyok. — Hadnagyká léptek elő: Tichlarik János, Foltányi Béla, Gemiczky Béla, Galló Árpád, Szopkó Kálmán, Látkey György, Sipos Dezső, Lányik Lajos, Breznay Ferencz, Denk Lajos, Láng Lajos, Weisz Izidor, Zimányi Szilárd, Hünsdorfer János zászlósok.

Orosz fogság után. Bokor Elemér címzetes százados, a vármegyei közokrház ellenőrének férje orosz fogságból e héten hazakereszt.

Véglegesítés. A kassai ítélőtábla elnöke a városunkbeli származású dr. Altdorffer István kassai törvényszéki ideiglenes joggyakornokot állásában véglegesítette.

A eperjesi Széchenyi-kör jubileuma. A vidéki kultúregyesületek legrégebbike, mely munkássága révén vezető szerepet játszik, e hó 23 án tartja Eperjesen negyven éves jubileumát. Az ünnepélyes jubileumra az alakítandó Tompa Kultur-Társaságot is meghívták, melynek képviselőjében dr. Fernet Gyula alispán megleghangu táviratban köszöntötte a Széchenyi kört.

A pelsőczi ipartestület jubilaris díszközgyűlése. A pelsőczi ipartestület megalakításának 30-ik évfordulója emlékére, a folyó hó 16 án jubilaris díszközgyűlést tartott, a község színe-java és vidéki intelligencia élénk részvétele mellett. A díszközgyűlés kimagasló pontja gyanánt szerepelt Kubinyi Géza nyug. főispán olajfestésű képének leleplezése. A képet az ipartestület festette meg halála jeléül, mivel az ipartestületet 30 évvel ezelőtt Kubinyi Géza, mint a rozsnói járás akkori főszolgabírája alapította. A termet zsufolásig megtöltő hallgatóság előtt Csapó Imre testületi elnök fejtegette, hogy a testület megalakulása óta a fejlődésnek milyen magas fokára emelkedett s tagjai az önművelődés terén milyen szép sikereket értek el. Ezután Palcsó Gizike bensőségteljesen előadott egy kis költeményt, amely Kubinyi Géza személyiségéről szól.

Legénységi ünnepély. E hó 16 án, vasárnap délután sikerült legénységi ünnepély volt a szabadkai erdőben, amelyen a 80. gyalogezred legénysége kellemes szórakozásokban részesült. Az ünnepélyen részt vett a városi intelligens közönsége is s utánna a városkerti vendéglőben volt pompás vacsora. Ugy az ünnepélyen, mint a vacsoránál Berkes Berzi fővárosi cigányprimás muzsikált 16 tagu s a 25. gyalogezred legénységéből összeállított kitéző bandájával.

Péter-Pál napja a vöröskereszté! A rimaszombati Vörös-Kereszt egylet által rendezendő Péter Pál napi ünnepségek előkészületei a befejezés felé közelednek s ma vasárnap állítja össze a rendezőbizottság a részletes és teljes programot, amely érdekes meglepetésekben lesz gazdag. A délutáni programon lesz: bicikli korzó, mesejáték, Laczi konyha, sóskifli, fagyalt, sör, hűsítők, czukorkák és konzerváruk árusítása, gyűrűk sorsolása; este tűzijáték, konfetti- és serpentesata s a városkerti vendéglőben kitéző vacsoráról gondoskodik a rendezőség.

Záróünnepély. A helybeli állami polgári leányiskola tanévzáró ünnepélye mult szombaton folyt le és pedig nagy érdeklődés és fényes siker jegyében. Az ünnepélyen *Pogány István* kir. tan. tanfelügyelő és dr. *Kovács László* polgármester, a gondnokság elnöke is megjelent. Magasan kiemelkedő mezzanótát képezte a szép ünnepélynek a növendékek több gyönyörű énekszámára, melyet *Matolesy Pál* énektanár vezénylete mellett adtak elő. — A zongorán játszottak: *Veres Ilona* IV. oszt. növendék, majd két-tőt adtak elő: *Baltazár Erzsébet* és *Gyürky Sári* IV. oszt. növendékek. Szavaltak: *Visnyai Margit* IV. oszt., *Tóth Bellis*, *Mispál Mária* III. oszt. növendékek és *Kovács Sári*, *Szőke Olga* III. oszt. növ. monológot adott elő, *Lévai Ilonka* IV. oszt. növ. a *Matolesy Klára* IV. oszt. növ. zongorakiséréte mellett melodramát szavalt, *Lengyel Malvin* III. oszt. növ. pedig a *Veres Ilona* zongorakiséréte mellett énekelt. Az előadottak nagyon tetszettek s a jelen voltak nem fukarkodtak a tapsokkal. A bucsubeszédet a növendékek nevében a *Tompa Önképzőkör* kedves és kiváló szorgalmu elnöke: *Matolesy Klára* mondta. *Kárpáti Sándorné* igazgató pedig az ünnepély végén kiosztotta a jutalomkönyveket és dicsérettel méltatta a lefolyt tanévben kiváló szorgalmat és magaviseletet tanúsított növendékeket. Jutalmat kaptak: *Györy Aranka*, *Pavlov Zsuzsi*, *Rivnyák Olga*, *Szűcs Mária*, *Tóth Erzsébet*, *Bartha Emma*, *Király Mária*, *Pósa Erzsébet*, *Smál Aranka*, *Barányi Aranka* I. oszt., *Sővényházi Mária* II. oszt., *Lengyel Malvin*, *Tóth Bellis*, *Andrási Margit*, *Mitske Aranka*, *Stanga Mária*, *Dósa Julia* III. oszt., *Herman Ilona*, *Matolesy Klára*, *Csizy Jolán* (20 koronát és az öv. Káposztás Józsefné-féle jutalmat) *Lévai Ilonka*, *Veres Ilona*, *Gyürky Sári*. — Dicséretet kaptak: *Baltazár Magda*, *Fillinger Ilona*, *Szabó Margit* I. oszt., *Krajcsi Margit*, *Matolesy Magda*, *Parlag Mária* II. oszt., *Lendvay Gizi*, *Drobka Mária* III. oszt., *Baltazár Erzsébet*, *Perecz Erzsébet*, *Szarvas Margit* IV. oszt. növendékek.

A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadseregélyző Hivatalának ellenőrzése alatt álló **Magyar Országos Biztosító Intézet R.-T.** kötvénye a legjobb, legelőnyösebb, legolcsóbb módja a **hadikölcsön-jegyzésnek.**

Felvilágosítással szívesen szolgál: **Hadikölcsönjegyző iroda Rimaszombat, városháza és M. O. B. I. R. T. MISKOLCZ,** Széchenyi utca 46. — Telefon: 455. 1000 korona hadikölcsönbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül.

20 évre évente	35 80 korona.
18 évre évente	41 — korona.
15 évre évente	49 50 korona.

Halálozás. *Naumov Veló* maczedóniai származásu cukorkakereskedő folyó hó 18-án városunkban 38 éves korában meghalt. 20-án temették.

Új rendelet. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, melynek alapján a helyben való táviratozás be lett szüntetve s ezentúl küldönczcel sem lehet táviratokat kézbesíteni.

Újabb alapítványok. Az ipartestületi nyugdíjgyűlés elzárta újabb szép alapítványokról kaptunk híradást, melyet örömmel közlünk és az elnökség hálás köszönetét készsággel tolmácsoljuk. Újabbban alapítványt tettek: *Baksay József* és fia 200 korona, *Jellinek Bertalan* 100 korona, rimakokovai *Knöpffer Károly* 50 korona és ifj. *Káposztás László* takarékpénztári főkönyvelő 50 korona.

Változás a menetrendben. Junius 16-tól kezdve jobb menetrendjük van a Dobsinára utazóknak. Az a vegyes vonat ugyanis, amely Rozanyóra 10 óra 33 perczkor érkezik, eddig csak 1 óra 30 perczkor indult tovább, most pedig 10 percznyi várakozás után, vagyis 10 óra 43 perczkor tovább indul Dobsina felé. Ez különösen a jégbarlang látogatóira nézve lesz kedvező dolog.

Játék-délután. A rimatamásfalvi állami kisdéludó intézet folyó hó 23-án d. u. 4 órakor az intézet saját helyiségében tartja meg szokásos játék-délutánját. — Belépti díj: felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 60 fillér.

Táncmulatság Putnokon. A putnoki ref. egyházközség és a sárospataki ref. főiskola ifjusága ma, 23-án (vasárnap) a putnoki fürdőben jótékonycélú hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. A tiszta jövedelem fele a putnoki ref. egyházé, fele a hadbavonult sárospataki diákokat segélyező egyleté. A műsoron szerepel a sárospataki ref. főiskolai énekkar; továbbá *Tóth Kálmán* IV. é. hh., *Csizy Zoltán* II. é. hh., *Illyés Bertalan* III. é. hh. s előadják a „Dani és Dini” című tréfát.

Nyugtázás. A Vöröskereszt kórház részére a következő szíves adományok érkeztek be: *Gottlieb Jenő* Felsőbalog 12 kor. 69 fillér, *Varga József* Uzapanyit 1 korona. — Hálásan köszöni az Elnökség.

Apolló színház.

Mult hét szombat és vasárnapján egy érdekes és szövevényes detektívdráma, „A halott vallomása” került bemutatásra nagy érdeklődés mellett. Szerdán szintén igen jó műsor volt és élénk látogatottság. — Most szombat-vasárnap, junius 22—23-án Babits Mihály regénye: a „Gólyakalifa” kerül vászonra a főszerepekben *Beregi Oszkár*, *Banky Judit*, *Mészáros Alajos* és *Bartos Gyulával*. Igen érdekes film, méltó a megtekintésre. — Szerda, junius 26. „Paraszt-nábob.” Alpesi történet, főszerepben *Henny Porten*.

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T. mult üzletévi szelvényeit 7 kor. 50 fillérrel a Rimaszombati Takarékpénztár beváltja.

Himzőelőnyomdába leány felvétetik.

Egy jó családból való leányka himzőelőnyomdához *Szeyka Pál* üzletében azonnali belépésre alkalmazást nyerhet. — Levélbeli ajánlatok kéretnek.

Eladó gép.

Egy *Massey Harisch* féle arató és kaszáló, egy szénaforgató és gyűjtő keveset használt gép eladó. Cím: a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a II. Rákóczi Ferenc utczában levő **Marikovszky-féle**

emeletes ház

összes tartozékaival 90 000 korona vételárért szabad közből eladó. — Értekezni lehet **Dr. Törköly József** rimaszombati ügyvédnél.

Hoffer gyártmányu 6 os 3 éves gőzcséplő garnitúrának

géplést vállalok.

Értesítést **Kallós Dezső Serke** címre kérek.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur **a putnoki m. kir. Háztartási Iskolában folyó évi július hó 15-től augusztus hó 15-éig gyümölcs- és zöldségfeldolgozó tanfolyamot rendez.** A tanfolyamra 16 bennlakó növendéket veszünk fel, akik 120 korona ellátási díjat fizetnek. Tanítás ingyenes. Felvételre junius 30-ig lehet jelentkezni az intézet vezetőségénél.

Putnok, 1918. junius hó 14-én.

Láng Irén.

m. kir. gazd. tanítónő.

Egy üzletvezetői állás

a Rimapálfalvai Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetnél

1918. szeptember hó 1-én betöltendő. Évi fizetés 1200 korona. Forgalmi jutalék 1%. 100 liter petróleum világításra és 400 korona fűtőanyagra. — Az illető üzletvezető 1500 kor. biztosítékot tartozik letenni, melynek kamatait élvezi. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vásárló közönség tudomására hozni, hogy Rimaszombatban, Deák Ferenc utca 2. szám alatt (**Hungária-szállodával szemben**) a mai kornak megfelelő

illatszertárt nyitottam.

Raktáron tartok: eredeti illatszerek diszes üvegekben és kimérve, szájvizek, fogkefék, haj- és ruhakefék, fésűk, manikűr és toilette garnitúrák, önbortva felszerelés és eredeti gielette pengék. Pipere szappanok, mosdó szivacsok, pouderek, kézfinomítók, kozmetikai cikkek, gummi különlegességek. Betegápolási és háztartási cikkek.

Ruhafesték minden színben 40 fillér.

Kérem a t. vásárló közönség szíves pártfogását és vagyok teljes tisztelettel

Gläser Hugó.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Dávid Ödön fogászati műterme CSIZFÜRDÖN.

Készítem a fogászat minden ágába tartozó munkálatokat, foghuzást, fogtömést, teljes fogsorokat arany- és kaucsukban, arany amerikai hidmunkákat, régi hibás fogsorok átdolgozását mérsékelt díjazás mellett.

Kellemes vasuti összeköttetés a környékről.